¶ Utrum immortalitas aide fuerit eadē cum immortalitate resurgentium. V.

AD quintum sic pcedit. videt q̃ immortalitas Ade nō sit eadē cū immortalitate resurgentiū. Prio per B q̃ Aug. dicit q̃ alia est immortalitas quā i adā pdidimus ⁊ alia quā per xp̃m in resurrectione speramus. ¶ P. ō codē in idē nō est aliqua trāsmutatio: sed infra dicet q̃ si adā perstitisset trāsferendus erat de immortalitate quā habebat in spūalem vitam. ergo immortalitas spūalis q̃lis ē resurgentiū nō ē eadē cū immortalitate ade. ¶ P. ipassibilitas resurgentiū est quedā ipsoꝝ dos: sed adā in primo statu dotē nō habuit: cū dos nō debeat nisi ei qui traducitur in donū celestis sponsi per modum sponse. ergo ⁊c. ¶ P. ea que causant ex diuersis principiis: ꝯ ē diuersa: sed immortalitas ade cābatur ex innocētie gratia: immortalitas aūt resurgentiū causabitur ex habitu glie in beatis. ergo nō eadē immortalitas ē vtrobiq̃.

Sed contra immortalitas cōporis cōsequit libertatē arbitrij ꝯ eius diuersiū status: sed in oibus statibus est eadem libertas arbitrij. ergo eadē ē immortalitas corpis i p̃mo ⁊ vltio resurgentiū statu. ¶ P. vna ⁊ eadē potentia est q̃ prius dispōsita est ⁊ postmodum efficit necessitas: ꝯ corpus hois in p̃mo statu erat immortale: q̃si ꝯ pōs dispōsitā tm̄: eo q̃ poterat mori ⁊ non mori. i vltio vo statu erit immortale ꝯ pōs q̃ ē necessitas ad vitā: qr ipo le erit mori. ergo ē vna ⁊ eadē immortalitas.

Respondeo dicendū q̃ immortalitas dicit potētiam quādam ad semp viuendū ⁊ non moriendū. hec autem potentia in natura hūana ex parte corporis nō inuenit nisi in perfecta quasi potētia obedientie tm̄: eo q̃ p principia nature vite sempiternitas haberi nō pōt: sed cōplementū huius potentie est ex aliquo diuino munere gratis collato. sic ergo immortalitas dupliciter cōsiderari pōt: vel quātū ad potentiā incōpletam naturalē: ⁊ sic est vna ⁊ eadem immortalitas: sicut vna ⁊ eadē natura: vel quātū ad minus gratie: q̃ē est quasi formale complens dcā pōs: ⁊ sic inuenit differētia vtriusq̃ immortalitatis ⁊ ipassibilitatis: qr p̃ma fuit p grā inocētie. vltima vo erit p donū glorie. In primo enim statu talis erat victoria aie sup corpus: vt nihil i corpore fieri posset q̃ē aie aduersaret: sed in vltio statu amplior erit victoria in hoc q̃ proprietates aie quodāmō in corpus redūdabunt: vt corpus agile ⁊ lucidū ⁊ spirituale efficiat ⁊ ipassibile. Et p hoc pz respōsio ad vtrāq̃ partē. ¶ Expositio textus.

IN primo statu fuit corp̄ hois ⁊c). videt q̃ tale etiā erit in tertio statu cū aial genus hois sit ⁊ semper de specie predicetur. Et dicēdum q̃ differt aial ⁊ aiale quātū ad nois significationem: qr aial noiat naturam generis que a specie nunquā remouetur: vñ semper hō dicetur aial: sed aiale dicit aliq̃ denoiatum ex natura aialis. cū autem denoiatio proprie sit ab eo q̃ē est formale ⁊ perfectiuum rei: illi tantum aiale esse cōpetit in quo proprietates aialis quātum ad aliquid denoiantur. De autē sūt in quibus hō cū alys aialibus cōuenit: ⁊ iō qui brutales mot̄ segt̄. i. passiōes sensitiue ptis aialis hō ab Apostolo dicit. p̃me. Cor. z. qr ergo in primo statu hoiem oportebat occupari circa opera nutritiue ⁊ generatiue sine q̃bus vitam cōseruare nō poterat: ideo aialem vitam diceba tur habere. (Corp̄ propter peccatum mortuū ⁊c.) Uidetur hoc esse falsum ⁊ expositio insufficiens que adiungit: quia quod in futurum necessarium est: nondum tamen dicitur esse factum. ergo ⁊ si ex peccato necessitatem mortis homo incurrat: nō tamē corpus eius mortuum dici debet. Et dicendum scōm quosdam: q̃ homo post peccatum est in continuo actu deficiendi vsq̃ ad mortē: secūdū q̃ dicitur sapientie quinto. Continuo nati desinimus esse: ⁊ ideo statim homo mortuus potest dici. Sed hoc videtur redire in opinionem Eracliti qui ponebat oia moueri semper. volebat enim oēm transmutationem que in lōgo tempore cōtingit: puta augmēti diuidere secūdū oēs particulas tēporis: vt in qualibet parte temporis esset assignare aliā partem motus: sicut est in motu locali: qui solus proprie ⁊ vere continuus est: vt in octauo physicorum cōmentator dicit: ⁊ hoc satis a philosophis improbatur. ¶ Preterea. nō est impossibile q̃ duo motus contrary sint continui. Unde cum generatio ⁊ corruptio sint contraria: oportet iter tempus generationis ⁊ corruptionis eiusdem rei esse aliquod tempus in quo non corrumpitur nec generatur.

¶ Et preterea: adhuc non deberet dici mortuus: sed mori. Et ideo aliter dicēdum est q̃ expositio Augustini est sufficiens. vt. s. ex hoc mortuū dicatur: quia necessitatē mortis habet: quod enim est in futurum necessarium: ⁊ si nondum in actu in seipso: est tamen iā determinatum in causa sua: vt quodāmodo possit dici esse. Unde ⁊ de ortu solis ⁊ luminarium ⁊ occasu ⁊ eclypsibus fiunt demōstrationes. vt de his que sunt semper: quia causas determinatas habēt quas non cōtingit aliquomodo deficere. Unde dicit Augu. 9. super Genesim q̃ hoc modo dicitur corpus hois post peccatum mortuum: sicut a medicis homo infirmus desperatus propter ipossibilitatem euadendi dicitur mortuus. (Qō autē dicitur continuo nati ⁊c.) Nō ē intelligendum quasi transmutatio corruptionis hois fit toto tēpore vite eius in actu: sed vel hoc dicit propter breuitatem vite: qō enim parum est quasi nihil esse videtur. vt dicitur in secundo physicorum: vel quia dies ad vitam determinati a deo cōtinuo labuntur. (Qō erat ei de ligno ⁊c.) Uidet q̃ hoc dictum redeat in fabulas antiquorum quas philosophus deridet ⁊ improbat in tertio metha. qui dicebant deos gustauerunt de quodam cibo factos esse immortales: alios autem remansisse mortales. Sed dicendum q̃ nō est simile: quia illi fabulose totam causam immortalitatis cibo conferebant. Augu. vero non intendit q̃ lignum vite eēt p̃ncipalis causa immortalitatis: sed quoddā ad immortalitatem coadiuuans. vt dcm̄ est. Non q̃ posset nō mori ⁊c. Ad huius questiōis solutionē sciendum q̃ ⁊ si preceptū exterius nō accepisset: tamen interior ratio dictabat terminato tēpore cibum sumendū esset: ⁊ ideo si cibum nō assumpsisset tam de illo ligno q̃ de alys contra legem naturalem fuisset: ⁊ ideo peccasset ⁊ mortuus fuisset.

¶ De mō procreationis filiorū si nō peccassent ⁊ quales nascerentur filij. ¶ Distin. XX.

QUid hoc videndū est qualiter primi parentes si nō peccassent filios procreassent: ⁊ quales ipsi filij nascerentur. Quidā putant ad gignēdos filios primos homines in paradiso misceri nō potuisse nisi post peccatū dicentes concubitum sine corruptiōe vel macula non posse fieri: ꝯ ante peccatum: nec corruptio nec macula in hoie eē poterat: quoniam ex peccato hec consecuta sunt: ad q̃ dicēdum ē q̃ si ñ peccassent primi hoies sine oi pctō ⁊ macula in paradiso carnali copula p̃uenissent. ⁊ eēt ibi thor̄ imaculatus ⁊ mixtio sine concupiscētia

atq; genitalibus mēbris: sicut ceteris īparēt vt ibi nullū motū illicitū sentirent: ⁊ sicut alia mē bra corporis alijs admouemus: vt manū ori si ne ardore libidinis: ita genitalibus vterent̄ mē bris sine aliquo pruritu carnis. Hic eniz letalis egritudo mēbris hūanis ex peccato īhesit. Ge nuissent itaq; filios in paradiso ꝑ coitū īmacula tū ⁊ sine corruptiōe. Vñ Aug. sup Gen̄. Cur nō credamus primos hoīes añ pctm̄ genitali/ b⁹ mēbris ad ꝓcreationē īpare potuisse: sic̄ cete ris ī quolibet ope sine voluptatis pruritu vtūt̄. Incredibile. n. ñ ē deū talia fecisse illa corpora vt si nō peccassent illis mēbris: sicut pedibus ī perarent̄: nec cū ardore seminarēt vel cū dolo re parerēt: sz post pctm̄ motū illuz meruerunt quē nuptie ordināt ꝯtinētia cohibet. Infirmi tas. n. ꝓna ī ruinā turpitudinis excipit̄ honesta te nuptiali: ⁊ qd̄ sanis offm̄ esset: egrotis ē ī re mediū. Emissi qdē de paradiso ꝯuenerūt ⁊ ge nuerūt. sz potuerūt in paradiso ei⁹ eē nuptie ho norabiles ⁊ thorus īmaculatus sine ardore li bidinis: sine dolore pariendi.

¶ Qr̄ ī padiso nō coierūt duob⁹ modis soluit.

Cur ergo nō coierunt in paradiso. Qr creata muliere mox trāsgressio fcā ē: ⁊ eiecti sūt de paradiso: vel qr nondū iusserat vt coirēt ⁊ poterat dīna expe ctari auctoritas: vbi ꝯcupiscētia non augebat. Deus ꝟo nō iusserat: qr casuz eoꝝ p̄sciebat: de qbus hō propagādus erat. Ecce exp̄sse habes de modo ꝓcreationis filiorum.

¶ Determinatio illius īferioris vite vtrū nati fi lij ꝑ successiōes an sil̄ oēs transferendi fuissent.

Determino vero tēporis quo transfe rent̄ ad spūalem celestēq; vitā: certuz aliqd scriptura nō tradit: ⁊ iō ambigu um ē: vtrū parentes genitis filijs ꝑfe ctaq; hūani officij iustitia ad meliorē statū trās ferent̄ nō ꝑ mortē: sz per aliquā mutationē. An patres in aliquo statu vite manerēt ligno vite vtentes donec filij ad eundē statū peruenirent. ⁊ sic īpleto nūero oēs simul ad meliora trāsfe rent̄ vt essent: sicut scti angeli dei in celis. De quo Aug. ambigue disserit sup Genesim ita ī quiēs. Potuerūt primi hoīes ī paradiso filios gignere: nō vt moriētibus p̄ribus succederēt fi lij: sz in aliquo forme statu manētibus: ⁊ de li gno vite vigorē sumētibus: ⁊ filij ad eūdē ꝑdu cerent̄ statuz: donec īpleto numero sine morte aīalia corpora in aliā q̄litatē trāsirēt ī q̄ oīno re genti spūi deseruirēt: ⁊ solo spū viuificāte sine corporeis alimētis viuerēt. Vel potuerūt parē tes filijs cedere: vt ꝑ successiōes numerus īple ret̄. Qui genitis filijs ꝑfectaq; hūani officij iu stitia ad meliora transferent̄: non ꝑ mortez: sed ꝑ aliquā mutationē. Ecce hic habem⁹ de trāsi tu hoīs ad meliora: sz incertuz nobis relinquit̄ vtrū simul transferent̄: an ꝑ successiones.

¶ Quales procreassent filios vtrum perfectaz staturam ⁊ vsum membrorum habentes qua lis primus homo fuit conditus.

Si ꝟo querit̄ q̄les si nō peccasset hō fi lios genuisset. vtꝝ videlicet: sicut ipe prim⁹ hō ꝑm staturā corporis ⁊ vsus mēbroꝝ ꝑfectus mox ꝯditus extitit: ita ēt eius filij in ipso natiuitatis exordio ꝑfecti existerent: q ambulare: ⁊ loq: ⁊ cetera cūcta fa cere possent. Rñderi pōt ꝙ filios paruulos na sci oportebat ꝑꝑ materni vteri necessitatē. Sz vtrū mox nati perfectionē stature ⁊ mēbroruz vsuz haberēt: an paruuli ⁊ in minori etate cōsti tuti vti possent mēbrorū officijs: an ꝑ īterualla temporū eo modo quo nūc fit: ꝑfectionē statu re ⁊ vsuz mēbroruz recepturi eēnt: de auctori tatibus diffinitū nō habemus. Et sup hoc Au gu. ambigue loquit̄. Mouet nos inqt si primi hoīes nō peccassent: vtrū tales filios eēnt habi turi: q nec lingua nec manibus vterent̄. Nam propter vteri necessitatē forte necesse erat par uulos nasci: sz q̄uis exigua pars corporis sit co sta: nō tamē propter hoc paruulā viro cōiugez fecit. Vñ ⁊ eius filios poterat oīpotentia crea toris mox natos grādes facer̄. Sz vt hic omit tam: poterat certe eis prestare qd̄ multis aīali bus prestitit: quoruz pulli quāuis sint paruuli: tamē mox vt nascunt̄ currunt ⁊ matres sequū tur. econtra homini nato nec ad incessuz pedes idonei sunt: nec manus saltem ad scalpēdū ha biles: ⁊ iuxta se māmis positis nascentes: ma gis possunt esurientes flere q̄z surgere. proprie vero infirmitati mētis cōgruit hec īfirmitas car nis. His ꝟbis videt̄ īsinuari ꝙ filij etiā paruuli officijs mēbrorum valerent vti.

¶ Quibusdā nō absurde placuit ꝙ filij ꝑui na scerent̄ ⁊ ꝑ accessuz tꝑis in statura ⁊ in alijs si cut nūc ꝓficerent: qd̄ nō eēt vicio cōputandū.

Sed cū Aug. sub assertione de his ni hil tradat: non irrationabiliter qbus dam placuit primoruz parentū filios nascituros ꝑuulos: ac deīde ꝑ inter ualla tēporū eadē lege qua ⁊ nūc natiuitatē hu manā ordinatā cernimus: stature incrementū ⁊ vsum mēbroruz recepturos: vt in illis expe ctaret̄ etas ad ambulandū ⁊ loquendum: sicut

modo in nobis: qd vtiqz non eē vicio deputandum: sed conditioni nature: sicut a cibo non penitus abstinere valebāt: nec tamē illud erat ex vicio: sz ex nā ꝓditiōis. Ad ꝗ aūt opponit: ita si nō peccarent nec morientur: sed non peccarent si non comederent. Poterant ergo sine alimonia viuere. Ceterum sicut supra diximus non solum peccarēt si de ligno vetito ederēt: sz ēt si ꝓcessis nō vterent: qz sicut erat ei p̄ceptū nō illo ligno vesci ita alijs vesci. Preterea ꝓtra nālē rōnē facerent q̄ intelligebāt de illis eē edendū qd̄ nāliter appetebāt. Itē opponit: cū fames sit pena pcti: si nō peccarēt famē nō sentirēt: sed sine fame supfluū viderēt comedēt. Uñ putāt qdā eos cibis nō indiguisse añ pctm̄: qz nō poterāt esurire si nō peccassent. Ad qd̄ dici pōt q̄ fames vere defectus ē ⁊ pena pcti. Est.n. imoderatus appetit⁹ edēdi: cui nō subiacuisset hō si nō peccasset: sz ꝓculdubio peccaret nisi hūc defectū cibo p̄ueniret: hēbat.n. nālē appetitum ⁊ moderatū: cui ita satisfaciēdū erat ne defectuz famis sentiret: sicut ergo non ex vicio: sz ex nāe ꝓditiōe erat: q̄ añ pctm̄ hō cibis īdigebat: ita ñ ex vicio eēt: sz de nā: si hois ꝓditio in principio suo. i. i prio parēte a pfecto ichoata in subseqnti ꝓpagatōe a modico ad maiora ꝓficeret. vt. s. p̄ internalla temporū stature corpore incremēta vsumq̄ mēbrorum susciperet.

¶ Utz sicut statura corporis ita ⁊ sensu mentis puuli nascerēt: ⁊ p accessuz tpis ꝓficeret i sensu ⁊ noticia vitatis: an mox nati i his eēnt pfecti.

Et cū de corpe hūano nō sit absurdū vel inconueniēs hoc existimare: q̄ri solet: vtz de sensu aie ⁊ cognitiōe vitatis eodē mō sentiēdū sit: vt. s. hi q̄ sine pctō nascerent: sensu ⁊ itelligētia mētis iperfecti existerēt ⁊ per accessum temporis in his proficerent vsqz ad perfectionē: an mox cōditi pfectionē sensus ⁊ cognitiōis ꝓciperēt. Illi q̄ sentiunt puulos natos i statura corporis ⁊ vsu mēbrorz p accessuz tpis ꝓfecturos: nō diffitēt eos dē i exordio natiuitatis sensu iperfectos existere ⁊ p̄ iternallū tpis i sensu ⁊ cognitiōe ꝓficere vsqz ad pfectū. Ad qd̄ qdā opponūt dicentes. Si mox nati ñ hēret pfectionē sensus ⁊ itelligētie ignorātia i eis eēt. ignorātia aūt pcti ē pena. Sz q̄ ꝗ dñt ñ satis diligēter ꝓsiderāt: qz nō ois q̄ aliqd nescit: vel minus aliqd pfecte scit statiz ignorātiā hre siue ignorās eē dicēdus ē: qz ignorātia nō dr̄ nisi cū id qd̄ sciri ⁊ ñ ignorari dz nesciē: talisqz ignorātia pena pcti ē: cuz mēs vicio obscurata ne cognoscēr valeat ea q̄ scire ōberet.

¶ De hois trāslatiōe i meliorez statū ⁊ d̄ duob⁹ bonis altero hic dato altero ꝓmisso.

Alis erat hois istitutio añ pctm̄ scōm corporis ꝓditionem. De hoc aūt statu transferēdus erat cū vniuersa posteritate sua ad maiorē dignioremq̄z statū: vt celesti ⁊ eterno bono in celis sibi parato fruetur. Sicut enim ex duplici natura compactus est homo: ita illi duo bona conditor a principio preparauit. Unum temporale: alterum eternum. Unum visibile: alterum inuisibile. Unum carni: alterum spiritui. Et quia primū est quod est animale: deinde quod spirituale ē temporale ac visibile bonuz prius dedit. Inuisibile autem ⁊ eternuz promisit ⁊ meritis querendum proposuit. Ad illius autem concordiam quod dederat: ⁊ ad illud merenduz quod promiserat: nāli rōni in creatiōe aie hois īdite q̄ poterat inter bonū ⁊ malū discernere: preceptū addit obedientie: p̄ cuius obseruantiā datuz nō perderet: ⁊ promissum obtineret: vt per meritum veniret ad premium.

¶ Diuisio textus.

Postquā magr̄ determinauit de īmortalitate Ade p̄ quā esse īdiuiduī p̄ petuū ꝓseruabat. Hic determinat de gñatione filiorz p̄ quā spēs multiplicātur i īdiuiduis. Diuidit aūt i partes duas. In p̄ma d̄terminat ea q̄ pertinēt ad statū gñatōis. In scōa oñdit i quē statū post hoc trāsferēdus erat ibi. (Talis erat hois institutio ⁊c.) Prīa diuidit i duas. In p̄ma determinat ꝓditōez gñationis ex parte gñantis. In scōa determinat q̄litatē gñatorū ibi (Si vō q̄re q̄les si ñ peccassent ⁊c.) ¶ Circa p̄mū tria facit. Prio oñdit modū gñatiōis: qz per ꝓcubitū sine pruritu libidinis. Scōo oñdit gñatiōis p̄ncipiū: qz nō in paradiso ꝓiuncti fūt añ peccatū ad gñatiōz ibi. (Cur ergo i paradiso ⁊c.) 3° ingrit gñationis terminū ibi. (De termino vō tēporis ⁊c.) (Si vō qr̄ ⁊c.) Hic ingrit q̄litatē gñatorū. Et p̄mo quātū ad corp⁹. Scōo quātuz ad aiaz ibi. (Et cū de corpore hūano ⁊c.) ¶ Circa primū duo facit. Prio determinat q̄litatē natorz in p̄mo statu. Scōo mouet q̄sdā obiectiōes ibi (Ad ꝗ opponitur ⁊c.) ¶ Circa p̄mū tria facit. Prio mouet qōnē. Scōo oñdit eā esse dubitabilē ex vbis Aug. ibi. (Et sup hoc Aug. ambigue loquit.) Tertio tio determinat ipsam ꝓsentiendo in alteram partem ibi. (Sed cum Augu. ⁊c.) (Ad hoc autez opponitur ⁊c.) Hic mouet obiectiōes ꝗ determinata. Et p̄mo ostendendo q̄ comestiōe nō īdigebāt. Scōo q̄ cibū nō sumebāt: qz superfluū non fuisset ibi. (Itē opponit ⁊c.) Et vtriusqz pz solutio in lra. Et ē de corpore hūano ⁊c. Hic oñdit q̄litatez natorz ex parte aie. Et circa hoc tria facit. Prio mouet qōnē Scōo determinat eā ibi. (Illi q̄ sentiunt ⁊c.) In tertio mouet obiectionem in contrarium: ⁊ soluit ibi (Ad quod quidam opponunt ⁊c.

¶ Questio. I.

Hic queruntur duo. Primo de generatione primorū parentū. Secūdo de q̄litate natorū. ¶ Circa primū q̄runt duo. Prio an gñatio fuisset in primo statu. Scōo qs modus gñationis fuisset.

¶ Utꝫ in statu inocẽtie fuisset gñatio. I.

AD primum sic pceditur. videt ꝙ in statu innocẽtie generatio nõ fuisset. Gñatio.n. nõ est nisi ad multiplicationez idiuiduozum: sed sicut dicit Damas. Poterat deus genus hoc. s. humanũ sine gñatiõe multiplicare: cũ ergo via cõpendiosior semp eligẽda sit: videt ꝙ gñatio nõ fuisset. ¶ P. Fm philosophũ oẽ generabile est corruptibile: ⁊ ecõuerso: vt probat i primo ce. ⁊ mũ. sz corpora humana in primo statu erãt icorruptibilia. ergo videt ꝙ ꝑ gñationem in esse nõ producerentur. ¶ P. finis gñationis. vt philosophus i scdo de aia ostendit: est vt id qd nõ potest cõseruari i esse perpetuo idem in numero ꝑpetuetur i esse ꝗz idẽ in spẽ: sz corpus humanuz Fm idẽ in numero i perpetua vita cõseruari potuisset i statu inocentie. ergo videt ꝙ gñatio nõ fuisset. cũ in opationibus dei nihil sit frustra. ¶ P. corum q̃ sũt idẽ in specie: ẽ etiã vnus modus oziginis: sz primi parẽtes nõ sũt ꝓducti in esse ꝑ gñatiõez nãlẽ: sz ꝑ operationẽ dinã. ergo ⁊ eorꝫ posteritas sine gñatiõe nãli propagãda esset.

Sed contra est quod dicitur Geñ. ꝓmo. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terraz: sz imperiuz ad aliquos fcñ nõ est: nisi de actibus quorꝫ ipsi sũt causa. ergo multiplicatiõis humani generis primi parẽtes naturali gñatiõe causa fuissent. ¶ P. imago diuinitatis i boie per inocẽtiaz i nullo diminuta fuisset: sz in hoc quodãmodo homo diuine imaginis similitudinem gerit: ꝙ oium sui generis ꝓncipiuz est: ergo in statu inocentie ꝑ generatiõez nãlem pricipiuz fuisset, posteriozuz.

Respondeo dicẽdum ꝙ ꝑ pctñ nã specie variata nõ est: vnde quecũq; ad pfectionem humane speciei pertinẽt: oportet boi i statu inocẽtie attribuere. In oibus autẽ ꝑ naturaz generabilibus ⁊ corruptibilibus ad pfectiõez ptinet vt vnũqdq; tale alterꝫ facere possit q̃le ipsuz ẽ: vt i. 4. methauorꝫ dicit pbus. ⁊ iõ oportet i nã hũana ponere aliquẽ statũ nãlis gñatõis: etiã si in ea nũquã pctñ fuisset: ⁊ h ẽ status inocẽtie priusq̃z boies transferendi erant in statu glorie: vbi oino gñationis cessat officiuz. vt dicitur Mathei. zz. in resurrectione neqꝫ nubent neqꝫ nubentur.

Ad primuz ergo dõz. ꝙ quãtis deus potuisset sine operatiõe alicui⁹ nãlis pricipij humanũ genus multiplicare: tamẽ hoc magis cõgruuz ex ordine suc sapie decreuit: vt rebus oib⁹ operatiões ꝓprie cõferret: in q̃bus earꝫ pfectio cõsistit: qz tãto i eis dina bonitas magis relucet quãto res pfectiores sũt. ¶ Ad z^m dõz. ꝙ corpus hũanũ q̃uis i statu inocẽtie fuerit icorruptibile ꝑ grãz inocẽtie: erat tñ corruptibile ꝑ nãz: ⁊ iõ nãli vtute ad gñanduz nõ priuabat: qz ⁊ si quodãmodo imortalis eẽt vt posset nõ mori: alio tamẽ mõ mortalis erat: qz poterat etiã mori. ¶ Ad 3^m dõz. ꝙ oẽ ꝑpetuũ est ꝑ se itentũ in nã. vñ Fm ꝙ aliq̃ se habẽt ad ꝑpetuitatẽ hoc mõ sũt de intentiõe nãe. Quedã igit sũt que nõ habẽt ꝑpetuitatẽ nisi ratiõe speciei: ⁊ i his multiplicatio idiuiduorꝫ nõ est per se intẽta a nã: sed ꝑ accidẽs: prout. s. i tali multiplicatiõe spẽi ꝑpetuitas cõseruat. vñ i his nõ est gñatio: nisi vt cõseruet idẽ ꝗz spẽm: qd ꝗz numerꝫ idẽ ꝛseruari nõ pot. i boib⁹ autẽ secus ẽ: qz quãtũ ad aliquã partẽ sui. s. aiam icorruptibilẽ habẽt etiã Fm nãm: ⁊ ideo hoium multiplicatio ẽ ꝑ se itenta etiã sine hoc ꝙ ad cõseruatiõez speciei pertinet. ¶ Ad 4.^m dicẽdũ ꝙ i primis opibus nã istituenda erat: ⁊ iõ oportebat illa opera imediate a pricipio supernaturali esse: sz postmodum natura instituta in proprios effectus per naturalem operationem peruenire poterat: et hoc de perfectione ipsius erat.

¶ Utꝫ i statu inocẽtie fuisset gñatio ꝑ coitũ. II.

AD secũdum sic pcedit. videt ꝙ i ꝓmo statu nõ fuisset gñatio per coitũ. Nõ eniz põt esse coitus sine virginitatis corruptiõe: sed indecẽs erat i ꝓmo statu virginitatis corruptiõez fuisse: quãdo hũana nã oino itegra erat ⁊ nulla dignitate priuãda. ergo videt ꝙ nõ fuisset ibi gñatio per coitum. ¶ P. i meliori nã maior est delectatio: qz ⁊ maior cõsensus cõueniẽtis cum cõueniẽti ex quo causat delectatio: sed nã humana i ꝓmo statu purior erat q̃ post peccatuz: cũ ergo post pctñ delectatio que est i coitu propter suam magnitudinẽ vsum ratiõis absorbeat: videt ꝙ multo amplius i statu inocentie fuisset: ⁊ ita fuisset peruersitas ordinis i partibus aie quã oziginalis iusticia nõ patiebat. ¶ Si dicatur ꝙ ratio poterat illam delectatiõez comprimere. ¶ Lõtra gñatina ⁊ nutritiua potẽtia ⁊ augmẽtatiua ad eãdẽ partez aie reducũtur: quia sũt potẽtie vegetabilis aie: sed rõ imperare nõ poterat nutritiue ⁊ augmẽtatiue: vt sine cibo bõ nutriri ⁊ augeri possz. ergo nec gñatiue: vt delectatio actus eius cõueniẽs remitteret. ¶ P. generatio que est ꝑ coitũ cõplet per accessionẽ seminis: sed i corporibus naturalibus decisio est iductiua corruptõis. ergo cũ corpus humanũ i primo statu icorruptibile foret talis gñatiõis modus ibi esse nõ poterat. ¶ P. scõz philosophũ i. 15. de aialibus. Semẽ est supfluũ alimẽti: sed oĩs supfluitas nutrimẽti assumpti iordinationi attestat que i primo statu esse nõ poterat. ergo nec talis gñatiõis modus. ¶ P. alie superfluitates alimẽti. vt egestiões vrine: ⁊ huiusmõi vt videt i primo statu nõ fuissent cuz turpitudinẽ quãdaz habeãt que sine pena esse non potest. ergo cum eadẽ sit ratio de vno superfluo ⁊ de alys. videt ꝙ nec gñatio per seminis decisionẽ ibi fuisset. cũ semẽ semp sit supfluum. vt dcñ est.

Sz cõtra ẽ qd dicit Geñ. ꝓmo. mas. ⁊ fe. creauit eos: sz distinctio sexuũ est ordinata i aialibus ad gñationẽ que est ꝑ coitum. ergo talis modus gñatiõis ibi fuisset. ¶ P. Fm id qd cõmune est nõ attendit aliquorũ differẽtia: sz i vtute gñatiua homo cõuenit cũ alys aialibus. ergo cũ i aialibus pfectis quibus perfectior est homo: sit generatio per coitum: videtur ꝙ etiã boibus talis modus generationis cõnaturalis sit.

Respondeo dicẽdum ꝙ ad quãlibet gñationem: opz duo cõcurrere. s. agens qd iducit formã ⁊ patiens qd offert materiã nec h duo i idẽ reducũtur: cum nihil patiat vel moueat a seipso. in oibus.n. viuẽtibus perfectis i quibus est sexus distinctio femina se habet vt patiens: ⁊ materiam ministrans ⁊ mas se habet vt agens: ⁊ ad formam inducens: vt i. 15. de aialibus dicitur. Vñ nõ poterat compleri generatio humana nisi per coniunctiõem maris ⁊ femine: propter quod mulier in adiutorium viri facta dicitur. Gene. ii.

Ad primuz ergo dõz. ꝙ ad perfectiõez virginitatis duo ꝛcurrũt. s. itegritas carnis cũ itegritate mẽtis: quorũz alteruz. s. itegritas mentis honorabilius est reliquuz virginitati essentialius. dõm ergo ꝙ in oĩ concubitu soluitur virginitas quãtũ ad itegritatem carnis etiam in primo statu: sed integritatem mentis contingit solui dupliciter. vel quãtũ ad habituz: ⁊ sic soluitur ꝑ illicitũ ꝛcubitũ q̃ tollit habitũ castitatis. vl q̃tũ ad actũ ⁊ sic i statu ꝓ⁹ pctñ soluit ẽt ꝑ cõcubitũ mrimonialẽ: eo ꝙ ꝑp vehemẽtiã delectatiõis rõ in ipso actu absorbet. In ꝓmo vero statu neutro mõ integritas mentis soluta fuisset sz sola integritas carnis cui ꝓponderasset fecũditas ꝓlis. ¶ Ad scõz dicẽduz ꝙ quãtitas alicuius põt attẽdi dupl⁹ vel absolute: vl ꝗz ꝓportõez. dõz ergo ꝙ absolute loq̃ndo

maior delectatio coitus fuisset in primo statu q̃ etiã modo sit: sed scõz proportionẽ ad rõnez fuisset multo minor: qz ratio in suo actu fortiter persistẽs delectatiõi penitus dñaretur: ⁊ ideo nõ fuisset superabũdãs vel feruens delectatio: sicut modo ē: qz ꝓz phus in scõo ethicorũ. abũdãtia ⁊ defectus in opib⁹ hũanis sumit scõz proportionẽ vt aliqs cibus ē moderatus vni q eēt supfluus alteri. ¶ Ad 3m dicẽdũz q potẽtie aie vegetabilis in actib⁹ ppriis nõ obediũt rõni: vt in primo ethi. dicit: sed quidã actus sũt sensitiue partis vel motiue ordinati ad actus vegetatiue: ⁊ isti actus subiacẽt rõnis iperio. delectatio ãt nõ est p se ad generatiuã ptinẽs: ꝓz ad sensitiuã: qz scõz diffinitionẽ Platonis: delectatio ē gñatio sensibilis in nã. i. nãe conueniens. ¶ Ad quartũ dõz q emissio semis nõ ē p decisionẽ alicuius qõ fuerit i actu ps: qz sic corrũpetur ⁊ nõ hret virtutẽ spei. vt i. 15. de aialibus dicit: ꝓz est p quãdã resolutionẽ cuiusdã hũiditatis ppinquissime ad vltimã ꝓuersionẽ q̃ nõ ē actu pars: ꝓz potẽtia totũ. vnde p hoc nihil corporis hũani corrũpebatur. ¶ Ad 5m dicẽdũ q sicut phus dicit in. 15. de aialibus. Semẽ est supfluuz quo idigeri: qz supest ō eo quod p actũ nutritiue i substãtia mẽbrorũ cõuertit. vñ supfluuz dicit: ⁊ tamẽ idigetur eo ad gñationẽ: vñ tale supfluũ iordinatã cibi sũptionẽ nõ ostẽdit. tãtuz enim hõ ordinate de cibo sumere poterat q̃tũ necessariũ erat ad actũ nutritiue: augmẽtatiue ⁊ gñatiue. ¶ Ad 6m dicẽdũz q q̃dã supfluitates sũt q attestant defectui nãe: vt putredines sudores: ⁊ huiusmõi. ⁊ tales supfluitates in pmo statu esse nõ poterãt. q̃dã vero supfluitates nãe pfectionẽ ostendũt sicut semẽ ⁊ egestiones: ⁊ hꝰ que ꝓz cursuz nãlem fiũt: tanto melius quãto robustior nã fuerit: vnde etiã ad virtutẽ nãlẽ reducũtur. s. expulsiuã: ⁊ tales supfluitates in primo statu fuissent: lz absq oi feditate. ¶ Questio. II.

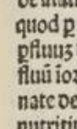

Deinde queritur de qualitate natoruz. Et circa hũ q̃runtur tria. Primo q̃les fuissent scõz corpus. Secũdo quales fuissent ꝓz itellz i cognitionẽ veritatis. Tertio quales fuissent scõm affectionem in amore virtutis.

¶ Utrũ i statu inocẽtie hoies habuissẽt oẽz pfectõez corporis q̃ ad vtutẽ: ⁊ staturã ⁊ sexũ statim post natiuitatẽ. I.

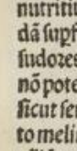

Ad primum sic pcedit. vñ q hoies in statu inocentie statiz nati oẽz perfectionẽ corporis habuissent: ⁊ quãtũ ad virtutẽ: ⁊ quãtũ ad staturã ⁊ quãtũ ad sexũ. Sicut. n. phus dicit i. 16. de aialibus. Mulier ē vir occasiõatus. illud autẽ occasionatuz dicit: qõ nõ est p seintentũ: ꝓz ex aliq̃ corruptiõe vel defectu pueniens. Cũ ergo in primo statu nullus defectus nãlis opationis fuisset: videt q oẽs nati fuissent in pfecto sexu. s. virili. ¶ Ꝑ. agens pfectũ iducit silitudinẽ suã in patiẽte nisi sit defectus ex parte recipiẽtis: ꝓz in gñatõe hoiuz semẽ maris est agẽs: ⁊ sanguis mulieris ē mã ⁊ patiẽs: cuz ergo ex neutra pte in statu inocẽtie aliqs õfectus fuisset: vr q semp ples in silitudinẽ pris pducta fuisset i sexu virili. ¶ Ꝑ. magis distat lim⁹ terre ab hũano corpe: q̃ mã. a muliere ãministrata ad formationẽ cõceptus in nãli gñatiõe: ꝓz primus hõ de limo terre formatus stati in pfecta quãtitate ⁊ vtute mẽbrorũ pductus ē. ergo multo forti⁹ filij q ex eo nascerent. ¶ Ꝑ. Aug. dicit i lra: q ifirmitas carnis q̃ est in pueris ꝓgruit ifirmitati mẽtis: ꝓz in statu inocẽtie nulla fuissz mẽtis ifirmitas. ergo nec i tali ifirmitate carnis pueri nati forent. ¶ Ꝑ. oium aialiũ nobilissimus ē hõ: ꝓz quozũdã aialium filij nãliter statim nati officia mẽbrozũ hñt. ergo defectus q in pueris nũc videt accidere: nõ est naturalis: sed ex pctõ iductus. ergo ante pctũ nõ fuisset.

Sed contra oẽs virtus nãlis multiplicata mã roborat ꝓz debitã ꝓportionẽ: qz in maiori quãtitate maior ē virtus. ꝓz pueros oportebat puulos nasci ꝓpter materni vteri necessitatẽ: vt in lra dr. ergo oportuit vt eorũz virtus motiua q̃ mãlis ē iperfecta eēt. ¶ Ꝑ. in pueris: oz expectari tẽpus ad gñandũ quoiscz ꝓpletur tẽpus augmẽti: quãdiu. n. est augmẽtũ in suo vigore: sicut in duobus pmis septẽnys gñatiua opus suũ nõ hꝰ: qz digestio ꝓpleta nõ est vt semẽ debito mõ maturari possit: tum etiã qz qõ residuũ est ab opere nutritiue cedit i vsuz augmẽtatiue: ꝓz sicut gñatiue deseruiũt quedã mẽbra ita ⁊ alia aie viribus. ergo ⁊ p eandẽ rõnẽ nec alioꝝ mẽbrorũ vsũ habuisset: ad quorum actus exigitur aliquorum membrorum fortificatio ⁊ completio.

Respondeo dõm. q in hoĩs vita ē q̃dã circulatio eo q a defectu icipit in statũ debite pfectiõis deueniẽs ex quo itez i defectuz terminat: vñ ⁊ pncipiũ hoĩs gdã defectus ꝓsequunt i pueritia: ⁊ silr finẽ in senectute. hõ aũt añ pctũ ⁊ si vite termino caruisset: tñ hũisset vite pn⁹ p natiuitatẽ. vñ hos defect⁹ q ordinãt ad vite terminũ: vt egritudies ⁊ õfect⁹ seniles ñ hũisset. õfect⁹ ãt illos q pn⁹ originis ꝓsequũt nihil phibz eũ hũisse: vt magr i lra dic nec hõ fuissz ei i penã: qz ex hꝰ nullũ incõmodũ sentiret dina puidẽtia eũ gubernãte. Quidã vero dñt alr initẽtes vbis Aug. q̃ i lra ponũt. Sz cũ Aug. ō his nihil asserat vt i lra dr: pbabili⁹ sustinebit illud qõ nãl cursus habet vbi scripture auctoritas nõ repugnat.

Ad primum ergo dõz. q quãtis mulier sit pter intentionẽ nãe particularis q̃ agit i hꝰ semine itendẽs plẽ adducere in pfectã silitudinẽ gñantis nõ tñ est pter itentiõez nãe vlis: sicut nec corruptio: qz sine femia nõ posset eẽ gñatio: vt ppetuitas spei saluaret. ⁊ iõ ēt p dninã puidẽtiã ad officiũ gñatõis mulieres aliqs nasci oportebat ⁊ in eqli nũero cũ viris vt vna vnius eēt. ¶ Ad 2m dõz. q gñatio mulieris ꝓtingit. vt i. 18. de aialibus dr ex hoc q semẽ viri nõ põt vincere sup mãz mulieris: vt digerat ipsaz vltima digestiõe ⁊ iperfectũ sexuz adducat. hꝰ ãt impõe cã põt eẽ triplex. vna ē ex õfectu nãlis pncipij agẽtis cũ semie: qz calor ē diminut⁹ i semie pp ei⁹ indigestionẽ: vñ añ tertiũ septẽniũ: vt phꝰ dicit viri vt in pluribus feminas gñant: ⁊ talis cã nõ multũ fuisset in primo statu: qz tps in quo ē pfecta gñatio nõ anticiparetur. Alia causa ē ex vtute imaginatiua quã sequũt ēt virtutes corporales: sic pz q ad imaginatõez alicui⁹ terribilis totũ corp⁹ cõcutit ⁊ tremet: ⁊ ita videm⁹ q filij freq̃nter nascũt files illis quos parẽtes imaginant in actu ꝓceptiõis: sicut ēt Piero. narrat de q̃dã muliere q̃ peperit filiũ nigruz pp hoc q in tpe coitus vidit imaginẽ nigrã: ⁊ talis cã gñationis femine potuit eẽ i statu inocẽtie: vt filij nascerent i hꝰ vel in illo sexu ꝓz volũtatẽ parẽtũ: ⁊ pcipue ꝓpter magnã obediẽtiaz corporis ad aiam in statu illo. Tertia cã est ex aliquo pncipio extrinseco: qz parua imutatio. vt phꝰ dicit in. 18. de aialibus vl vẽti vel tẽporis vel hꝰ sexus variationẽ facit. Unde dicit q expertũ est apud pastores: q q̃ flat vẽtus septẽtrionalis concipiũt mares: ⁊ q̃ flat meridionalis ꝓcipiunt femine pp abũdantiã humiditatis. Et etiã si in tẽpore coitus aspiciãt ad partẽ septẽtrionalẽ vel meridionalẽ sequit etiã dicta diuersitas: vt frequenter ⁊ talis causa potuit esse i statu illo. ¶ Ad 3m dõz. q de limo terre cõp⁹ pmi hoĩs formatũ ē vtute dina: cuius ē stati ad pfectũ adducere cũ voluerit: ꝓz ppagatio filiorũ fuisset p vtutẽ nãe: cui⁹ nõ est subito opari. ⁊ iõ p successiões tẽporꝝ in vltimũ pfectiõis statũ ples pducta fuissz. ¶ Ad 4m dicẽdũ q ifirmitas carnis nũc in pueris duo ꝓplectit. s. õfectũ vsus mẽbrorũ: ⁊ hoc congruit nãli infirmitati mentis

inquãtum adhuc nõ peruenit ad vltimuz complementũ sciẽtie vel virtutis:quod etiã ĩ primo statu esse potuit:cõplectitur etiã quãdaz penaz in esurie ⁊ fletu:⁊ talis ifirmitas cõgruit ĩfirmitati culpe.vnde neutruz horum ĩ primo statu fuisset.s.nec pena nec culpa.¶ Ad quintuz dicẽduz q̃ hoc est ex nobili complexiõe hoĩs q̃ defectuz talem in pueritia pre quibusdaz aĩalibus patitur:quia eniz est mollis cõplexiõis:ideo mẽbra puerilia ex sui mollicie sunt in potẽtia ad suos actus exercẽdos ⁊ etiã propter humiditatẽ abundantẽ in pueritia:quod cõtingit in hoĩbus pre quibusdã aĩalibus:tum ex magnitudine cerebri quod homo maius pre alys aĩalibus habet scõz proportionẽ sui corporis:tum etiã propter q̃litatez cõplexiõis a q̃ si in humidio rẽ recedatur ꝓpter ꝓplexionẽ etatis inuenieꝫ superabundans hũiditas que precipue ĩpedit motuz neruoꝝ.Unde aĩalia sicce cõplexiõis:vt capre nascũtur cum mẽbris ad motum habilibus.

¶ Utrum in statu inocentie pueri mox nati fuissent perfecti in cognitione. II.

A D secũdum sic,pcedit.videt q̃ pueri mox nati perfecti in cognitiõe fuissent.Oĩs eniz virtus cuius act⁹ impedit ex ĩperfectõe corporis est virtus materialis:sed itellectus nõ ẽ actus corporis cuiusdaz.vt phs dicit.ergo nãliter nõ ĩpeditur a suo actu ꝓpter defectuz corporis.ergo videt q̃ in statu integritatis nature pueri perfectã cognitionẽ habuissent etiã si defectũ mẽbrorum paterent.¶ Si dicat q̃ itellectus ĩpedit per accidẽs ex ĩpedimẽto corporis iquãtuz indiget accipere a vtutibus corporalibus.¶ Cõtra q̃ superiores vires ab iferioribus accipiãt:videt esse peruersitas ordinis:sed in primo statu nulla deordinatio in ptibus aĩe erat. ergo intellectus nõ accipiebat perfectionẽ suã ex viribus sensibilibus.¶ P.itellectus nõ indiget sensu nisi ad acquirẽdã sciẽtiaz:vnde qui priuat visu sciẽtiã de coloribus retinet quã per visuz accepit:sz in primo statu habituz sciẽtie hõ habuisset ĩmediate ex diuina ifluẽtia ⁊ forte per ministeriuz angeloꝝ.ergo ad itelligẽduz ⁊ sciẽdũ in actu sensibus nõ indigebat:⁊ sic idẽ quod prius.¶ P.sensus puerorum in primo statu nõ fuissent ĩperfectiores q̃z mõ sint:sz mõ pueri pfecte possũt videre ⁊ audire:⁊ sic de alys. ergo ⁊ tũc:⁊ ita p defectuz sensibiliũ viriuz actus itellectus nõ ĩpeditur.¶ P.pfectioris cognitiõis scõz suã nãz alys aĩalibus est hõ:sz alia aĩalia mox nata hũt cognitiõez quarũdã reruz q̃ prosunt eis vel nocẽt.vnde agnus sequit mrẽz ⁊ fugit lupũ.ergo multo fortius hoc hõ scõz suã nãm hẽ dz:⁊ ita videt q̃ defectus cognitõis qui est ĩ pueris nõ est nãlis:sed ex pctõ iductus:⁊ ita videt q̃ ante peccatũ perfectã cognitionem habuissent.

Sz cõtra vt dicit phus.7.phy.In quiescendo fit aĩa sciẽs ⁊ prudẽs:sz ĩ pueritia nõ põt esse pfecta quies corporis pp multos motus:⁊ pcipue ꝓpter augmẽtuz.ergo nec pfectã cognitionẽ fm nãz habere potest.¶ P.ad hoc aĩa lfusa est corpori vt in ipso acqrat pfectionẽ sciẽtie ⁊ virtutis:sz hoc nõ esset si per seipsaz scientiam pfectã haberet:quã per tẽporuz successionẽ ĩ corpore acqreret.ergo nõ statim dum corpori ifunditur pfectã cognitionẽ hz:sz experiẽto ĩdiget ⁊ tẽpore itellectualis virtus. vt phus ĩ scdo ethicoruz dicit.

Respondeo dicẽdo q̃ sicut magister dicit in lra: opz q̃ positio de pfectiõe itellect⁹ cõsonet positioni de pfectiõe corporis.vñ cum posuerimus pueros in pcipio nõ habituros fuisse mẽbrorum vsum:oz ponere q̃ nec vsum pfecte cognitiõis habuissent:qui autẽ mẽbrorum pfectiõz cõcedũt:pfectuz vsum rõnis etiaz cõcedere possũt.Inter alia.n.mẽbra corporis cerebrum humidissimũ ẽ.Uñ si propter humidtatez etatis mẽbrorum alioꝝ officio pueri hẽ nõ poterant multo minus plenum vsum imaginatiue virtutis:cuius organũ ẽ in añriori parte cerebri hẽ poterãt.Abundãtia eniz humiditatis cõfusionẽ quãdã fantasmatũ creat:sicut pz in ebrys ex multo vapore ad caput ascendẽte.Fantasmata autẽ vt in tertio de aĩa dicit se habẽt ad itellectum:sicut colores ad visuz. vñ sicut ad cõfusionẽ colorum sequit ideterminatio ⁊ ꝓfusio in actu virtutis visiue:ita ad cõfusionez fantasmatum sequit quedã cõfusio in actu virtutis itellectiue:⁊ ide est q̃ pueri in pcipio ꝓfusam cognitionẽ habẽt vniuersaliũ quorũdam ⁊ postmodum per successiões tẽporis distincte vnũquodq̃ cognoscũt:vnde ĩ primo physicorum dicit:q̃ pueri in pcipio appellãt omnez virum patrez posterius autẽ determinant vnũquodq̃.

Ad primum ergo dicẽduz q̃ operatio itellectus nõ ĩpeditur ꝓpter defectum corporis p se:sz per accidẽs.vt dictũ est.s.ex defectu viriuz a q̃bus itellectus accipit.¶ Ad scõm dicẽdũ q̃ pfectio intellectus possibilis ẽ per receptionẽ obiecti sui qõ est species intelligibilis in actu:sicut aũt in obiecto visus est aliqd q̃si materiale qõ accipit ex parte rei colorate:sz cõplementũ formale visibile iquãtũ huiusmõi ẽ ex parte lucis q̃ facit visibile in potẽtia eẽ visibile in actu:ita etiã obiectũ ĩtellectus quasi material' amministrat vel offert a virtute imaginatiua:sed ĩ eẽ formali itelligibili cõplet ex lumine intellectus agẽtis:⁊ fm hanc formã hz q̃ fit pfectio in actu itellectus possibilis:⁊ ita nõ sequit deordinatio ĩ partibus aĩe si intell's possibilis perficiat p species a fantasmatibus acceptas inquãtũ illustrant lumine itells agentis que est potẽtia altior q̃z intellus possibilis.¶ Ad 3m dicẽdũ.q̃ cũ fantasma sit obz itells polis.vt dcũ ẽ sz statũ vie aĩa ad suũ actũ fantasmatib⁹ idiget:nõ soluz vt ab eis sciaz accipiat sz motũ q ẽ a sensib⁹ ad aĩaz:sz ẽt vt habitũ cognitiõis quã hz circa spẽs fantasmatũ ponat sz motũ q ẽ ab aĩa ad sensus vt sic ĩspiciat ĩ actu qõ p habitũ cognitionis tz in mẽte.Uñ etiã Dio.dicit in epistola ad Titũ:q̃ illi qui itellectuales reuelatiões accipiũt:eas gbusdaz figuris circũponũt.vñ lesa imaginatõe p lesionẽ orgãi:vt ẽ in freneticis intellus impedit ab actuali consideratione etiã eoruz que prius scribat.¶ Ad quartuz dicẽduz q̃ exteriorez sensuuz actus in pueris distincti sunt:sed imaginatio cõfusa est propter cerebri humiditatez excedẽtem: ⁊ ita etiam oportet q̃ operatio intellectus sit confusa:nõ eniz intellus ĩmediate ab exterioribus sensibus accipit: sed ab ĩterioribus.¶ Ad quintũ dõz.q̃ alia aĩalia nõ psequunt ꝓueniẽs ⁊ fugiũt nociuũ per rõnis debilitationẽ:sz per nãle instinctum extimatiue virtutis:⁊ talis naturalis instinctus est ẽt in pueris.vñ ẽt mamillas accipiũt:⁊ alia eis cõueniẽtia etiã sine hoc q̃ ab alys doceãtur.

¶ Utr ĩ statu inocẽtie pueri nascerẽt ĩ gra. III.

A D tertiuz sic,pcedit.vr q̃ in statu inocẽtie pueri in gra nascerẽt: qz sz ꝓsideratiõez phi si ꝓpositũ in ꝓposito ⁊ oppositũ in opposito:sz hõ corruptus p pctũ trãsmisit peccatũ in posteros.ergo ẽt ⁊ gratiam ⁊ iustitiã quã habuit ĩ posteros trãsmisisset.¶ P.bonũ est potentius q̃z malũ:qz malũ nõ agit nisi vtute boni. vt dicit Dio.4.ca.de diuinis noibus.Si ergo malũ primi hoĩs a deo fuit potẽs vt totũ hũanũ gen⁹ iterficeret:multo ampli⁹ eius gra totũ hũanũ gen⁹ iustificasset.¶ P.adã ñ solũ sibi:sz ẽt nob õmeruit:qz p vnũ hoĩez pctũ ⁊ mors in mũdũ intrauit.Ro.5.Sed meritũ ⁊ demeritũ ab eadẽ potẽtia ꝓcedũt.ergo ⁊ ipe si pstitisset oib⁹ mereri potuisz

& ita omnes p eius meritū p̃mā gratiā consecuti fuissent.
¶ P. impossibile est eē penam sine culpa: sz pena peccati originalis ē carētia visionis diuine. ergo cum in statu innocentie hoīes sine peccato oziginali nati fuissent habuissent merituz visionis diuine: sz hoc non potest haberi nisi per gratiaz. ergo nati fuissent in iustitia gratuita. ¶ P. homo p peccatuz necessitatez peccādi ĩcurrit. ergo si perstitisset iniustitia cōfirmatus fuisset. Sz fm Anselmum oportuit vt qualis ipse fuit tales etiam filios genuisset. ergo & oēs iniustitia confirmati fuissent mox a natiuitate sua vt peccare non possent.

Sed contra illud qō ifunditur ĩmediate a deo: vt aia ratiōalis nō trāsfunditur a parētibus: sz gratia ē huiusmodi: vt ĩ primo libro probatū ē di. 14. ergo gratiam vel iustitiam ĩ posteros nō transfundisset. ¶ P. Hugo ō sancto victore dicit q̃ homo si perstitisset generasset filios sine peccato: sed tamē non necessario paterne heredes iustitie: & ita videtur q̃ iustitiam vl̃ gratiam nō transfundisset.

Respondeo dicēdo. q̃ sicut dicit pb̃us ĩ scō de gñatione. In gñatione est q̃dam circulatio q̃ tamē nō redit ĩ idē numero: sz ad idē spē. homo enim gñat hoīem: nō sortes sortē: & ide ē q̃ gñatum gñanti assimilatur ĩ oibus illis q̃ ad naturam spēi pertinēt nisi aduenīat impedimētuz. vt ĩ mōstris apparet: nō aūt oportet q̃ assimiletur ĩ proprietatibus q̃ cōsequūtur idiuiduū ratiōe idiuidui & si aliquādo cōtingat q̃ ĩ aliquibus ppietatibus etiaz psonalibus assimiletur filius patri: hoc tantum accidit ĩ accidētibus corporalibus: sicut q̃ albus generat album: & podagricus podagricum nō autez ĩ perfectiōibus aīe gñat sibi similē scōz actuz: vt grāmaticus generat grāmaticum: sz forte scōz aptitudinē tātum: scōz q̃ ex complexiōe corporis vnus ē habilior alio ad sciētiam vel doctrinam: vel virtutē. Sciēdum ē ergo q̃ duplex iustitia primo hoī poterat cōuenire: vna oziginalis que erat scōz debituz ordinē corporis sub aīa & iferioruz viriuz sub superiori: & supiorīs sub deo: & h̄ quidē iustitia ipsam naturā humanā ordinabat ĩ sui primordio ex diuino munere: & ideo talē iustitiā ĩ filios trāsfundisset. Est etiaz alia iustitia gratuita q̃ actus meritorios elicit: & ō hac ē duplex opinio. Quidaz enī dicūt q̃ primus homo in nālibus tātum creatus ē & nō ĩ gratuitis. & scōz hoc vī q̃ ad talē iustitiā requirebat q̃dam ppparatio p actus psonales: vnde scōz hoc talis gratia proprietas psonalis erat ex pte aīe: & ideo nullo modo trāsfusa fuisset nisi scōz aptitudinē tātuz. Alij vero dicūt q̃ hō ĩ gratia creatus ē: & scōz hoc videt q̃ donū gratuite iustitie ipsi hūane nature collatum sit: vnde cū trāsfusiōe nature simul etiā ifusa fuisset gratia.

Ad primum ergo dōm. q̃ peccatū oziginale ē primo & p se pctm̄ naturē: & p posterius psone actuale autē ē proprie pctm̄ psone qō p actum psonalē ĩcurritur. Et iō sicut pctm̄ oziginale trāsfundit & non pctm̄ actuale: ita etiaz iustitia oziginalis naturalis trāsfusa fuisset & forte nō gratuita. ¶ Ad scōm dōz sicut ad primū. ¶ Ad 3m dicēdum q̃ pctm̄ nō transit ĩ posteros a primo parēte per modum demeriti quasi ipse oibus mortez meruerit & ifectionē peccati: sz per moduz traductiōis cōsequētis traductionē nature. nō. n. vnius psone actus toti nature mereri vl̃ demereri pōt nisi limites humane nature trāscendat: vt pz ĩ xpo qui ōus & homo ē: vnde a christo nascimur filij gratie nō p carnis traductionē: sz p merituz actiōis. ab Adā vero nascimur filij ire p propagationē nō p demeritum. ¶ Ad quartuz dicēdū q̃ carētia visiōis diuine pōt duplr intelligi vel negatiue: & sic nō ē pena: sz defectus nālis: cuilibet enīz nāe create ꝛuenit vt ex se nō habeat vnī ĩ dei visiōez ascēdere possit vel p̃uatiue: & sic ē pena scōz q̃ iportat quādā obnoxitatē ad nō videndum deū.
¶ Ad 5m dōm. q̃ probabile vī q̃ si Adā ĩ prima tētatiōe pstitisset: nōduz statiz ꝛfirmatōez iustitie fuisset adeptus sz quādo ĩ spūalē vitā fuisz trāslatus simul ĩmortalitatē accepisset ĩ corpore & iustitie cōfirmationē ĩ aīa. Qō ergo dicit: q̃ qz tētationi succubuit peccādi necessitatē ĩcurrit: vez est de pctō veniali qō grē nō opponit: sz cuidā accidēti grē. s. feruori: sed necessitatē peccādi mortalī hō etiaz ĩ pctō existēs nō hz nisi peccare ĩtelligat ĩ pctō esse: sicut videre dī hē visū. Nō. n. q̃ in pctō ē pōt p se nō esse ĩ pctō: vt possit a pctō p se sine gratie ifusiōe resurgere: nec tamē sequit si hō post peccatū nō potest in pctō nō eē: q̃ ĩ grā existens nō possit in gratia nō esse: qz homo p seipsuz peccare pōt sed nō p se resurgere. Si tamē concedat q̃ adā cōfirmatus fuisset statiz post victoriā tētationis: adhuc nō sequtur q̃ filios cōfirmatos ĩ iustitia genuisset: qz hoc seqbat actus psonales eius: & ita erat pfectio ad psonaz pertinēs quā nō opz in filios propagari: sicut si adā donuz pb̃ie habuit vel miracula faciēdi nō opz q̃ filij eius b̃ habuissent
¶ Ad aliam etiaz pz de plano solutio: qz nō intelligit grā in posteros ppagari a parētibus quasi p virtutē seminalē gratiam filij cōsequerent: sed quia cum trāsfusiōe nature cui ex prouisiōe diuina gratia debebat simul gratia infusa fuisset fm vnaz opinionē. Alia etiā auctoritas inducta intelligit de iustitia gratuita & nō de oziginali scōz vnam opinionem. Uel pōt intelligi de operibus iustitie: quia si cum gratia nati fuissent poterant per lib. arb. a iustitia parentum deuiare. ¶ Expositio textus.

Excipitur de honestate nuptiali b̃ modo: vt. s. q̃ sine nuptijs turpitudinē culpe & pene b̃ret p hōestatē matrimonij turpitudine pene remanēte turpitudo culpe tollat. Sz potuerūt ĩ paradiso eē nuptie honorabiles: qz in statu illo nuptie simplr vīginitate honorabiliores fuissent: eo q̃ ĩ nll'o itegritate mēt] lesa fecūditas carnis ĩ mrimonio sterilitati vīginitatis p̃ualuisset. ¶ Ul' qz deus nōdū iusserat: vī hoc eē falsuz: qz actū mrimonialem p̃ceperat deus dicēs. Crescite & mltiplicamini &c. Sz qō dicitur hic potest intelligi de speciali visione ad determinatū tempus. Respōderi potest: q̃ filios paruulos. In hac responsione magister vnum asserit. s. q̃ oporteat pueros ĩ pncipio natiuitatis paruos quātitate esse: sz tria sub dubio relinquit quorū vnum est: si statim post natiuitatē in perfectam quātitatem transformati fuissent: sz hoc nō potuit fieri operatione nature: sed solum diuino miraculo. Secundum est: an essent paruuli per aliquod tempus: ita q̃ defectum quantitatis haberēt: sed nō virtutis quātum ad mēbrorum officiū. Tertium si ĩ vtroq̃ p aliqō tēpus imperfecti fuissent. s. & quātitate & virtute.

¶ De inuidia dyaboli qua ad hominem tentandum accessit. ¶ Distin. XXI.

Videns igit dyabolus hoiez p obedientie humilitatez posse ascendere. vnde ipse per superbiā corruerat: inuidit ei. Et qui prius per superbiaz fuerat dyabolus. i. de deorsuz lapsus: zelo inuidie factus est satha. i. aduersarius. Unde & mulierē tētauit: in q̃ minus q̃z in viro rationē vigere nouit: eius. n. malicia ad tentandum virtutē timida: hūanā naturam in ea parte vbi debilior videbatur aggressa est.